

slag under Behandlingen af selve det Lovforslag, der senere blev Loven af 5. Maj 1908. Fællesrepræsentationen udtalte derfor, at naar det foreliggende Spørgsmaal henknydes til en Institution som Toldraadet, kan man ikke med Generaltolddirektøren deri se en forberedende Vej, men kun en Forsinkelse.

Disse Ord have for saa vidt vist sig som profetiske, idet vi nu ere komne saa langt som til 1911, uden at der endnu er sket det mindste til en virkelig Fyldstgørelse af dette Krav. Toldraadet, der, efter hvad jeg har paavist, i og for sig ikke havde nogen særlig Kompetence til at tage sig af denne Sag, har afvist den næringsdrivende Stands principielle Krav og det med en Argumentation, som efter min Formening paa intet Punkt er rammende. Hovedargumentet synes jo at være dette, at vil man bort fra Administrationen som øverste Instans i disse Sager, saa maa Højesteret i Stedet derfor blive øverste Instans. Det var det samme Moment, der nu blev saa stærkt understreget af den højtærede Finansminister. Under Forhandlingerne i Toldraadet er det ogsaa paa Forhaand blevet gjort gældende af Toldraadets Formand, altsaa Generaltolddirektøren, paa en saadan Maade, at Toldraadets Forhandling om denne Sag derefter i og for sig kun kunde være lidet frugtbar, thi det er klart, at naar man saaledes begynder med at slaa Pillerne væk under en saadan Sag, kan man vanskeligt sørge for den videre Opbygning af Huset.

Nu er det imidlertid saa mærkeligt, at der netop foreligger en Sag, der viser, at Generaltolddirektoratet ingenlunde altid ønsker, at der skal gaas til Højesteret. Der er nemlig i dette Øjeblik anlagt en Sag mod Finansministeriet om Tilbagebetaling af for meget erlagt Pakhusleje. Denne Sag forholder sig saaledes, at nogle Varer, i dette Tilfælde Pap eller Papir, ere blevne indlagte i Toldvæsenets Pakhusrum forinden den nye Toldlovs Ikrafttræden og have henligget der nogle Maaneder efter Lovens Ikrafttræden, og man har da beregnet Pakhusleje efter den nye Lovs Takst ikke alene for den Tid, der falder efter 1. Januar 1909, hvad der er selvfølgelig, men ogsaa for den Tid, der falder før den 1. Januar 1909. Med andre Ord, Generaltolddirektoratet har hverken mer eller mindre end givet Loven tilbagevirkende Kraft, hvad der selvfølgelig har været ganske udenfor Lovgivningens Mening. Ved Gældskommissionens Bedømmelse gik Dommen vedkommende

Papirhandler imod, og paa Handelsmyndighedernes Foranledning blev der da gjort Foranstaltninger til at faa Sagen appelleret. Men da der ikke var den tilstrækkelige summa appellabilis til Stede, da det altsaa ikke drejede sig om et tilstrækkelig stort Beløb, skulde der Bevilgning til for at faa Sagen for Højesteret. Og her kommer da det ganske ejendommelige, at Generaltolddirektøren har afgivet en Erklæring om, at han ikke paa nogen Maade finder, at denne Sag skal til Højesteret, blandt andet, fordi det, som han udtrykker sig, vilde gøre Toldvæsenet megen Ulejlighed, hvis det skulde tabe den. Man ser saaledes, at Hovedargumentet i afgørende Tilfælde brister: Generaltolddirektøren kan meget godt tænke sig den Mulighed, at Sagen ikke behøver at komme til Højesteret, nemlig formodentlig i de Tilfælde, med Hensyn til hvilke han paa Forhaand nærer nogen Tvivl om, hvorvidt han vil vinde Sagen. Denne Sag er efter mit Skøn og ligeledes efter mange fremragende Juristers Mening ganske oplagt. Det synes derfor i og for sig mærkeligt, at man fra Generaldirektoratets Side vil modsætte sig dens Appel, men i denne Sammenhæng har det den overordentlig glædelige Betydning, at det viser, at den Tale ingenlunde er saa alvorlig ment, at man endelig maa forbeholde sig Højesteret som øverste Instans. Naar det passer en, kan man særdeles godt nøjes med mindre. Dermed brister, som sagt, i Virkeligheden Hovedargumentet.

Jeg skal ikke opholde mig ved, at der fra Toldraadets Flertal paa sædvanlig Vis er argumenteret med en formodet Uenighed mellem Handelsstandens eventuelle Repræsentanter i Tolddomstolen og Industriens Repræsentanter. Det er noget, vi kende, at man stedse mener, at Industri og Handel ligge i Haarene paa hinanden, saa snart det gælder Toldsager. Det viser sig dog, at disse 2 Samfundsklasser komme ganske fortræffeligt ud af det med hinanden, de samarbejde stadigt, og vi behøve derfor ikke at nære den overdrevne Bekymring for, at de ikke skulde kunne enes. Naar de sidde som Dommere i en Sag, ville de dømme efter deres Skøn over, hvad Loven byder i hvert Tilfælde, og ikke lade sig paavirke af, hvor deres mulige Interesser kunne ligge. Det forekommer mig derfor ligefrem komisk, naar man fra Toldraadsflertallets Side taler om, at man først maatte have en Lovgivning, der tillod Borgerne at indklage Administrationen, fordi denne af Klagerens Med-